

Даница Мојић*

ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“

Бијељина

УДК 373.014.3(497.6)

373:371.212.2

DOI 10.7251/NSK1515010M

Оригинални научни рад

КАКО ПРИПРЕМИТИ ШЕСТОГОДИШЊАКЕ ЗА „ШКОЛУ БУДУЋНОСТИ“?

Апстракт: Кључни догађај у животу сваког дјетета јесте полазак у основну школу, јер се тиме његов живот мијења из темеља и потребно му је пружити максималну подршку да би што боље одговорило изазовима које школа поставља пред њега. Да ли је дијете од шест година спремно за све што га очекује у првом разреду? Како га у вртићу припремити за „излазак у свијет“? Да ли је данашња школа спремна за мноштво питања и мањарија једног шестогодишњака? Аутор покушава дати одговор на наведена питања и, уз осврт на психофизички статус шестогодишњака, према смјерницама које су Антропова и Кољцова дале у свом дјелу „Психофизиолошка зрелост дјецe“, показати да је спреман за излазак из вртића. Један од циљева рада јесте освијетлити улогу педагога у вртићу, као важне споне између породице, вртића и школе. Истакнута је и важност припреме родитеља за полазак дјетета у школу, о чему говори Митровић у књизи „Мама и тата полазе у школу“. Једном ријечју, намјера аутора је да подржи вјеровање у моћ раног дјетињства и спремност шестогодишњака да постану „ђаци прваци“ у школи коју ћемо с правом моћи назвати „школа будућности“.

Кључне ријечи: шестогодишњаци, вртић, психофизиолошка зрелост, педагог, „школа будућности“.

Увод

Прије десетак година у Републици Српској донесен је Закон о основном образовању, по коме дјеца са шест година полазе у први разред основне школе. У почетку су се ломила копља око тога, али је план и програм који се проводи у првом разреду успио да разувјери и најљуће противнике таквог „угрожавања дјетињства“. У пракси се показало да је први разред врло сличан некадашњој предшколској групи у вртићу, како по садржајима

* mojic.danica@gmail.com

активности, тако и по дидактичко-методичким особеностима васпитно-образовог процеса. Највећа замјерка може се упутити у погледу наставног кадра, који се још увијек није ослободио неких негативности традиционалне школе (фронталан рад, инсистирање на описмењавању, давање обимне домаће задаће и сл.). Нажалост, Законом није предвиђено да у првом разреду раде васпитачи, као најкомпетентније особе за рад са дјецом овог узраста. Увидјевши проблем, педагошки факултети су измјенама у наставним програмима методичке групе предмета кренули у његово рјешавање.

Полазећи од важности раног учења, нарочито у периоду од 4. до 7. године, аутори плана и програма за први разред узели су у обзир психофизичке карактеристике дјеце овог узраста, које су најбољи показатељ зрелости за школу. Овом комплексном темом највише су се бавили руски психолози у Научно-истраживачком институту за физиологију дјеце и адолесцената при Академији педагошких наука СССР, говорећи о морфофункционалном сазријевању основних физиолошких система организма дјеце предшколског узраста. Обиље података до којих су дошли у својим истраживањима даје јасан увид у све што се дешава са дјечијим организмом на прелазу из предшколског у школско дјетињство.

Говорећи о припреми дјеце за полазак у школу, незаобилазно је истаћи улогу васпитача и предшколског педагога, као и Програм предшколског васпитања и образовања, базиран на аспектима развоја и исхода учења.

Аутор се у раду бави и родитељима, као важном кариком у припреми дјеце за полазак у школу, те истиче значај педагошког образовања и унапређивања њихових педагошко-психолошких компетенција. Једном ријечју, из више угла се освјетљава улога свих актера у припреми шестогодишњака за полазак у први разред основне школе.

Психофизиолошка зрелост шестогодишњака

Основни услов за полазак дјетета у школу јесте његова психофизиолошка зрелост, која се одређује на основу физичког раста и развоја, интелектуалног и социо-емоционалног развоја, као и развоја говора, комуникације и стваралаштва.

Када се говори о **физичком расту и развоју** дјеце у шестој и седмој години, примјетно је да се њихово тијело реорганизује, убрзано расту тјелесна висина и маса, што је основни услов за развијање других органских система. На дјецу овог узраста нарочито неповољно дјелују лоши животни услови. Због тога у вртићу треба проводити здравствено-хигијенске активности, са надом да ће стечене навике дјеца пренијети у породицу. Добар

показатељ зрелости у физичком расту јесте „филипински тест“ (ако дијете прстима десне руке може преко главе, у усправном положају, покрити лијеву ушну кољку) (Антропова и Кољцова, 1986, стр. 13).

Мишићно-коштани систем у шестој и седмој години није довољно развијен, те може доћи до деформације кичменог стуба, што погоршавају претешке школске торбе ђака првака. Равне табане најлакше је уочити у вртићу, тако да су превентивни прегледи неопходни. Уочене су и полне разлике, па се може рећи да је раст дјевојчица равномјернији и усклађенији. Шестогодишњаци би, поред трчања, ходања, скакања и других облика кретања, требало да знају да сами везују пертле, закопчавају дугмад, обуку се и сл. Предшколски педагог ово мора имати у виду приликом прављења протокола о напредовању дјецe у вртићу и процјене њихове зрелости за школу. Дужност педагога је да васпитачима укаже на важност графомоторичких вјежби, јер „систематско вјежбање моторике руке стимулише морфолошко и функционално формирање оних области у хемисфери великог мозга које су важне за развој говора“ (Антропова и Кољцова, 1986, стр. 17).

Развој крвотока, органа за дисање и кардиоваскуларног система је неравномјеран, што упозорава на ризике од претјераног физичког оптерећења, тако да се физичке активности у првом разреду обављају најчешће кроз различите вјежбе, покретне и такмичарске игре.

Неуро-ендокрини систем се у овом периоду диференцира, нарочито хипофиза, надбубрежне и штитна жлијезда. Долази до промјена у специфичним нервним ћелијама, важним за рано учење.

Иако се кора великог мозга диференцира до пете године, долази до важних процеса у **централном нервном систему**. Развијају се чула, перцептивне функције и мождани анализатори, појачава се говорна комуникација, пажња. „Мишљење, говор, памћење, машта, емоције – све такозване психичке функције, њихов развој и сазријевање код дјецe су органски повезани са сазријевањем мозга“ (Антропова и Кољцова, 1986, стр. 35). Машта, памћење и перцепција најлакше се формирају у играма улога, тако да васпитачи и предшколски педагог и даље треба да подстичу и обогашују дјечије игре улога, како је и наведено у претходним поглављима.

У прошлости се **интелектуални развој** сматрао најважнијим предусловом за успјех, занемарујући утицаје учења, социо-економских услова и сл. Истраживања су показала да постоји корелација између интелектуалне способности, успјеха и других показатеља зрелости дјетета. Дошло се до закључка да систематско школско учење на узрасту 6 – 6,5 година подстиче развој интелектуалних способности и убрзава достизање зрелости. Важно је напоменути Лава Виготског и његову теорију о „зони

ближег развоја“, односно потреби да се дијете усмјерава да „надмаши само себе“. Виготски тврди да: „дијете раног узраста учи по свом програму, дијете школског узраста по школском програму, а дијете предшколског узраста учи у оној мјери у којој је програм учитеља постао његов програм“ (Виготски, 1971). Према томе, важно је добро познавати Програм предшколског васпитања и образовања, врло пажљиво треба формирати мрежу исхода и бирати одговарајуће учеће активности. Предшколски педагог, као најбољи познавалац основних одлика предшколског дјетињства, кључна је личност за тако озбиљан посао и неко ко може, на најбољи начин, помоћи васпитачу у планирању и програмирању учећих активности.

Говорећи о правилном **социо-емоционалном развоју и развоју личности** имамо на уму самостално дијете, које у интеракцији са социјалним окружењем развија своју самосвијест, самоконтролу, толерантност, саосјећајност, одговорност, способност дјеловања у тиму и сл. (Спасојевић, Прибишев Белеслин, Николић, 2007, стр. 45).

Ниво **развијености говора, изражавања и стваралаштва** добар је показатељ зрелости за полазак у школу. Говор, као средство комуникације и одлика социјализованог дјетета, повезан је са мишљењем, памћењем и опажањем. Изражавање (ликовно, музичко, драмско) такође може бити мјерило зрелости. На примјер, дијете које је спремно за полазак у школу црта цијелу фигуру човјека, са мноштвом детаља (прсти, очи, одјећа са дугмадима и сл.)

На основу горе наведених психофизичких показатеља зрелости за школу, можемо закључити да се шеста година живота, условно, може сматрати границом између предшколског и школског дјетињства. Дисконтинуитет између предшколског и школског васпитања у Републици Српској превазиђен је деветогодишњим основним образовањем, које је донијело битно другачију концепцију рада у првом разреду, прилагођену шестогодишњацима. У изради плана и програма у првом разреду водећу улогу су имали предшколски педагози. Законом о предшколском васпитању и образовању у Републици Српској даје могућност и препоруку за укључивање све дјеце 5 – 6 година у неки од видова институционализованог предшколског васпитања и образовања, у трајању од најмање три мјесеца. Програмом су предвиђени потенцијални садржаји учећих активности, као и могући исходи учења, што, тимским радом, може довести до добрих резултата на плану припреме за школу. У претходне три године Програм припреме дјеце у години пред полазак у школу је успјешно проведен, уз подршку Министарства просвјете и културе и UNICEF-а. Нажалост, недостатак новца и капацитета у предшколским установама и даље

онемогућава укључивање све дјеце у програм, те је потребно тражити рјешења и више група формирати при основним школама.

Припрема дјеце за полазак у школу

Коменски је у свом дјелу „Материнска школа“ рекао: „Неразумно, дакле, поступају родитељи који воде дијете посве неприпремљено учитељу“ (Чордашић, 1959, стр. 4). Најбољу припремљеност за школу дјеца могу добити у вртићу, првенствено због друштва вршњака, затим због васпитача-стручњака за рад са дјецом предшколског узраста и развојних програма по којима се ради. Дјеца која су похађала вртић се много боље уклапају у школску средину, слободнија су у комуникацији, како са другом дјецом, тако и са учитељима, самосталнија су и посједују више систематизованих знања него друга дјеца. Учители најчешће „приговарају“ вртићу због недисциплине, која је резултат слободе кретања и говора у току активности, на шта су дјеца навикла, па им треба извјесно вријеме да се прилагоде правилима школског живота.

Најважнији задатак припреме за школу јесте што безболнији прелаз дјетета из једне васпитно-образовне институције у другу, као и припремање дјетета за успјешно испуњавање школских обавеза. „Васпитач у свом дјеловању мора узимати у обзир оно што ће му слиједити, као што учитељ треба да буде свјестан онога што је претходило његовом раду“ (Каменов, 19997, стр. 31). Припрема за школу треба да помогне дјецу која се спорије развијају да достигну свој максимум у погледу знања и вјештина неопходних за први разред. Припрема за школу је само један сегмент програма који се раде у вртићу и нипошто не смије бити учење специјалних знања и вјештина, као што су читање и писање, већ треба да унаприједи физички и моторни развој, социо-емоционални развој и развој личности, интелектуални развој и учење и развој говора, комуникације и стваралаштва.

Програми који се баве припремом дјеце за школу у Србији и у Републици Српској разликују се, јер је различита старосна граница за полазак у први разред. У Србији шестогодишњаци похађају обавезан припремни предшколски програм. Програм траје најмање шест мјесеци, по четири сата дневно, проводи се у вртићима, школама, мјесним заједницама, а реализују га васпитачи. По завршетку програма дјеца добијају потврду о завршеном припремном предшколском програму, неопходну за упис у школу.

Активности у оквиру припреме за школу подстичу дјецу да, путем сопственог искуства, боље упознају свијет око себе, као и да постојеће искуство сређују и долазе до систематизованих знања. Нарочито је важно да дјеца правилно и што више говоре, раде графомоторичке вјежбе да би

развили фину моторику, раде активности на развијању почетних математичких појмова, еколошке и саобраћајне активности. Највеће задовољство, али и велику корист за дијете, имају ликовне, музичке, драмске и плесне активности. Посебна вриједност припремних група јесте, с једне стране, у осамостаљивању дјецe и стицању позитивне слике о себи, док, с друге стране, друштво вршњака доприноси унапређивању сарадње, самоконтроле, толерантности и задовољства због припадности групи. Као што је већ речено, први разред је најсличнији некадашњој старијој-предшколској групи, тако да васпитачи, као и раније, раде активности засноване на игри, водећи рачуна о потребама, интересовањима и развојним могућностима дјецe.

Уколико се осврнемо на горе наведену сличност између припремне и најстарије вртићке групе, долазимо до закључка да дјецa која у Републици Српској похађају Програм припреме у години пред полазак у школу припадају некадашњој средњој групи, 5 – 6 година. На овом узрасту, припрема за школу, такође, подразумијева рад на развијању свих аспеката развоја, путем учећих активности, постављених кроз мрежу исхода учења.

Будући да је игра најважнија и најкориснија активност предшколског дјетета, дужност васпитача и педагога је подстицање и обогаћивање дјечије игре, стварањем повољних услова и обезбјеђивањем адекватних играчака и дидактичког материјала, како би подстицајно уређеном и опремљеном средином унаприједио дјечији развој.

Посебан значај треба дати новим тенденцијама у раду са предшколском дјецом. Један од најбољих програма који се појавио у посљедњих неколико година јесте НТЦ систем учења, којим се подстиче интелектуални развој дјецe. НТЦ систем учења се савршено уклапа у свакодневно живљење у вртићу, обогаћује га и даје му потпуно нову димензију, а све у складу са општим циљем предшколског васпитања и образовања – цјеловитим развојем предшколског дјетета, у складу са својим способностима, особеностима, потребама и интересима.

Припрема дјецe за полазак у школу у односу на аспекте развоја

У погледу **физичког и моторног развоја**, важно је радити на богаћењу моторичког искуства, омогућити дјеци да упознају сопствено тијело, његове могућности, а посебно је потребно организовати активности за развој фине моторике, координације покрета и сл. Приликом поласка у школу, већина дјецe би требало да разликује боје, познаје просторне односе, геометријске облике и тијела. Не смије се занемарити рад на развијању

здравствено-хигијенских и еколошких навика и културе, нарочито код дјеце из осјетљивих група становништва.

Социјално-емоционални развој и развој личности је аспект развоја о којем се најчешће говори приликом припреме за полазак у школу и све већи акценат се ставља на социјализацију, уклапање у колектив и развијање групне припадности. Важно је радити на успостављању адекватне социјалне интеракције дјеце са свијетом око себе. Социјално искуство дјеце се може проширити кроз адекватне учеће активности тако што ће се „безболно измјестити дијете из породице на краћи временски период у току дана“ и укључити у групу вршњака. Васпитач, користећи методу храбрења и подстицања на активност, доприноси да дјеца постану самосталнија, имају више повјерења у сопствене могућности, буду отворенија у комуникацији са другом дјецом и одраслима. Важно је свакодневно радити на његовању позитивних емоција, буђењу радозналости, осјећања правде, другарства, саосјећања и сл. Имајући у виду да се све више и чешће јавља потреба за истицањем значаја очувања природе и животне средине човјека, не треба занемарити еколошке активности, те код дјеце подстаћи размишљање о потреби да брину за друге људе, жива бића, природу.

Како је у раду већ поменуто, у неким предшколским установама се примјењује НТЦ систем учења, као подршка дјеци да развију своје интелектуалне потенцијале до оптималног нивоа. Будући да је **интелектуални развој** једнако важан аспект развоја, потребно је радити на подстицању развијања самопоуздања, отворености за истраживање и нова сазнања, истрајности, предузимљивости, одговорности, спремности за сарадњу и тимски рад. Васпитач треба да помири родитељска очекивања са интересовањем дјеце и постављеним исходима учења, и да дјецу упозна са бројевима, геометријским облицима и тијелима, скуповима.

Посебну пажњу треба посветити графомоторичким активностима и примјењивати богат репертоар игара и активности (писање елемената слова, мотање вуне, пертлање, закопчавање дугмади, цртање, коришћење маказа, цртање, гужвање папира, плејдо тијесто, боцкалице, крстићи, ситне играчке и сл.). Овакав вид рада ће, на најбољи начин, помоћи у припреми за писање слова у првом разреду.

Четврти, али ништа мање значајан аспект јесте **развој говора, комуникације и стваралаштва** ни у ком случају не треба занемарити. Водити рачуна да се обогађује дјечији рјечник, проводи разноврсне говорне игре и активности како би већина дјеце правилно артикулисала и дискриминисала гласове, те индивидуално радити са дјецом која имају одређене сметње у говору.

Веома је значајно свакодневно организовати различите активности на подстицању дјечијег стваралаштва: говорног, драмског, плесно-музичког, ликовно-моделарског и сл. Велики допринос развијању дјечијег стваралаштва јесте упознавање дјеце са различитим материјалима, ликовним подручјима и техникама, као и упознавање са причама и пјесмама познатих дјечијих писаца.

Поред горе наведених активности током припреме дјеце у години пред полазак у школу не смије се занемарити улога родитеља, којима је потребно пружити прилику да, кроз индивидуалне разговоре са васпитачима и педагогом, изнесу своје мишљење, понуде идеје и, заједно са дјецом и васпитно-образовним радницима, раде на њиховом остваривању.

Родитељи треба да буду у прилици да прате рад и напредак своје дјеце путем паноа за родитеље, изложбе дјечијих радова, као и дјечијег портфолија, који садржи дјечије ликовне радове, занимљиве изјаве и коментаре дјетета, а све са циљем обостраног информисања, увида у напредак дјетета и заједничког планирања даљег рада на припреми дјеце за живот који је пред њима.

Педагог – спона између породице, вртића и школе

Успјех у припреми дјеце за полазак у школу зависи од више фактора. Један од неопходних услова јесте сарадња родитеља, вртића и школе, јер је свима у интересу да се дијете што боље припреми за изазове који га очекују. Неопходно је да сви међусобно сарађују: родитељи, директори, педагошко-психолошке службе, васпитачи и учитељи, дјеца. Предшколски педагог је најбоља спона између свих који су заинтересовани за припрему дјеце за школу, јер добро познаје карактеристике дјетињства, тако да стручним радом може помоћи васпитачима, родитељима и учитељима. Често у школама нису заинтересовани за сарадњу са вртићем, због обима послова (велики број ученика) или занемаривања важности познавања „историје“ сваког дјетета. Васпитачи и учитељи треба да упознају једни друге са програмима које проводе и да нађу додирне тачке, које ће моћи пружити ослонац при преласку са вртићког на школско учење. Драгоцјена је помоћ педагога у анализирању и упоређивању вртићког и школског програма. Сарадња између школе и вртића остварује се преко продуженог боравка, који омогућава свакодневни контакт млађе дјеце са школарцима. Заједно се играју, иду заједно на излете, пјевају у хору и сл.) Исто тако, са дјецом из припремне групе обавезно треба посјетити школу, најчешће на крају припремног предшколског програма. Постоје различити облици сарадње између школе и вртића, а неке од њих наводи Каменов у *Моделу основа програма васпитно-образовног рада*. Слажемо се с њим да је неопходно бар једном годишње организовати заједнички састанак

васпитача припремних група и учитеља првог разреда. Педагог ентузијаста могао би покушати да организује и заједничке педагошке и креативне радионице, заједничка савјетовања и стручно усавршавање, излете, процјену припремљености дјеце за школу и слично.

Припрема родитеља за полазак дјеце у школу

Познато је схватање о вртићу као допуни породичном васпитању, тако да је сарадња са породицом постала дио свакодневног живљења у вртићу. И даље се тежи ка партнерству, у правом смислу те ријечи. Поласком дјетета у вртић, родитељи први пут долазе у контакт са институционализованим васпитањем и образовањем. Уколико сарадња буде успјешна, може се очекивати да ће родитељи позитивна искуства пренијети у школу и остварити добру сарадњу са учитељима. Квалитет сарадње зависи од родитеља, васпитача, управе вртића и, нарочито, педагошко-психолошке службе. Једна од функција педагога односи се на сарадњу са породицом, тако да педагог може и треба, кроз свакодневне контакте, проширивати и унапређивати улогу родитеља у вртићу. Програм предшколског васпитања и образовања говори о стручној подршци коју вртић може пружити родитељу да би се унаприједиле педагошке компетенције родитеља и разријешиле родитељске дилеме о васпитању дјеце. Помоћ и подршка су најпотребнији управо родитељима будућих ђака првака. Један од најбољих видова помоћи јесу радионице за родитеље „Растимо заједно“, које се састоје од 11 везаних радионица, по два сата, гдје родитељи размјењују искуства, стичу педагошко-психолошка знања, овладавају вјештинама комуникације и сл. ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ је један од вртића у којем се од 2011. године проводе ове радионице

Често су, при поласку дјетета у школу, родитељи уплашени и несигурни и своје страхове преносе на дијете, чиме један срећан догађај претварају у стресну ситуацију. Због тога је родитељима потребна помоћ, коју им најприје могу пружити педагози, путем индивидуалних разговора, предавања, педагошких радионица, препоручивањем одговарајуће педагошко-психолошке литературе и сл. Психолог М. Митровић, у свом дјелу *Мама и тата полазе у школу*, истиче кључне ријечи које сваки родитељ будућег ђака првака мора стално имати на уму: **љубав, пажња, разумијевање, досљедност, стрпљење, повјерење, подршка, подстицај** (Митровић, 2007: 11).

Сарадња са родитељима мора бити континуирана, са акцентом на њиховом педагошком образовању. Педагог треба да упозна родитеље са основним психофизичким особинама предшколске дјеце, како би они сами могли донекле да процијене зрелост свог дјетета за полазак у школу. У

периоду који је пред нама један од задатака васпитача и педагога биће израда скала за процјену напредовања дјецe, као и осмишљавање садржаја портфолија као „ковчега са благом“ које је дијете сакупило током свог боравка у вртићу. Портфолио ће, како смо већ навели, садржати неке анегдотске забиљешке о дјетету, занимљиве дјечије коментаре, дјечије ликовне радове, као и забиљешке васпитача и педагога о напредовању дјетета и спремности за полазак у школу. Ове забиљешке треба радити на основу скала процјене, интерног карактера, односно биће доступне само педагогу и васпитачу, јер и најмањи неспретан коментар о дјетету може довести до проблема у комуникацији са родитељима и прекида сарадње. Овако осмишљен портфолио провешће родитеље кроз дјетињство њиховог дјетета, хронолошки приказати његово напредовање и пружити „материјалне доказе“ спремности за школу (цртеж са нацртаном фигуром човјека, радни листови са успјешно урађеним графомоторичким вјежбама, запис васпитача да дијете зна да свеже пертле и сл.).

Већини родитеља није најјаснија припрема за школу која не подразумејева учење читања и писања. Поједини родитељи, из незнања или претјеране родитељске амбиције, тјерају дјецу да уче азбуку, да пишу, рачунају и сл. Педагог мора пажљиво упутити родитеље које грешке не смију чинити, да не би сопственом дјетету нанијели више штете него користи. Кроз различите учеће активности – графомоторичке активности, говорне игре и сл. васпитачи описмењавају дјецу, али не морају да их описмене. То је посао основне школе.

У Републици Српској је то нарочито тежак посао, јер поједини родитељи и даље сматрају да дјеца у вртићу треба да овладају читањем и писањем, иако имају мање од шест година и цијели први разред, који ће их, кроз игру, научити свему што је потребно у њиховом узрасту. Наравно, уколико дијете показује интересовање за читање и писање, потребно је поштовати његову потребу и пружити му услове за овладавање овим вјештинама, али не треба инсистирати на томе и прије времена га „гурати у ђачку клупу“.

Неразвијеност стручних служби у вртићима Републике Српске отежава посао васпитачима, јер морају сами да се боре са бројним предрасудама и да родитеље упућују у проблематику припреме дјецe за полазак у школу, што ће, надамо се, у предшколству Републике Српске у будућности радити предшколски педагози. Педагог треба упутити родитеље на стручну литературу која се бави припремом дјецe за школу, отворити им врата васпитне собе и омогућити да се, заједно са дјецом, припреме за школу. Родитељ мора знати који су аспекти дјечијег развоја, који су исходи учења и, на крају, на који начин их можемо остварити. Путем малих истраживачких

пројеката, педагог може доћи до врло занимљивих података, везаних за дјецу, родитеље и сл., што ће послужити као основа за даљи рад.

Закључак

Имајући у виду горе наведено, важно је имати на уму значај подршке родитељима шестогодишњака и помоћи им да припрему за полазак у школу дјеце схвате као заједнички рад на унапређивању дјечијег здравља и моторног развоја; развијању интелектуалног апарата; развијању говора, комуникације и стваралаштва; емотивне стабилности и позитивне слике о себи; подстицање радних навика и сл. Поред горе наведених активности, увијек треба имати на уму да је лични примјер родитеља и васпитача веома моћно средство васпитања предшколске дјеце, тако да, како код дјеце, тако и сами у себи, треба да његују љубав, самопоуздање, разумијевање, радозналост, повјерење и радост према животу. Поштујући дјечије жеље и потребе, дајући добар модел у понашању и стално се педагошки образовати, једини је пут за родитеља који жели помоћи свом дјетету да полазак у школу доживи као радост и нови квалитет свог дјетињства.

Говорећи о „школи будућности“, као специфично уређеној средини у којој раде стручњаци, са компетенцијама и вјештинама које захтијева савремено друштво, питамо се да ли су шестогодишњаци спремни за такву школу. Некада се чини да школа није спремна за шестогодишњаке, који могу још боље и више него што можемо и претпоставити. Могуће је да прави изазов лежи у припреми родитеља, предшколске установе и школе. Управо због тога, у раду је истакнута важност улоге васпитача, педагога и, на првом мјесту, родитеља.

Потребно је оснажити педагошко-психолошку службу, како у вртићу, тако и у школи. Важно је борити се да свака предшколска установа у вртићима Републике Српске запосли педагога, чије би улоге биле многобројне и захтјевне, али корисне за унапређивање дјечијег развоја.

Посебно је важно радити на оснаживању родитеља и пружати им сталну подршку, како би се остварило партнерство са породицом, засновано на међусобном повјерењу, обостраној информисаности и уважавању током цијелог предшколског периода, а нарочито у години пред полазак у школу, што ће резултирати осјећајем сигурности, како код дјеце, тако и код њихових родитеља.

Није лако створити „школу будућности“ и, напослетку, одустати од „просјечног ђака, наставника, школе“, али морамо покушати и, сви заједно, тежити да успијемо још боље и више, како би свим нашим садашњим и будућим шестогодишњацима пружили шансу за свијетлу и срећну будућност

Литература

- Антропова, М. В. и Кољцова, М.М. (1986). *Психофизиолошка зрелост деце*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Виготски, Л.С. (1971). *Учење и развој у предшколском узрасту*. Београд: *Предшколско дете*, бр. 4;
- Каменов, Е. (1997). *Модел основа програма васпитно-образовног рада са предшколском децом*. Одсек за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду, Републичка заједница виших школа за образовање васпитача.
- Митровић, М. (2007). *Мама и тата полазе у школу, Приручник за родитеље будућих првака*. Београд: Креативни центар.
- Спасојевић, П., Прибишев Белеслин, Т., Николић, С. (2007). *Програм предшколског васпитања и образовања*. Министарство просвјете и културе Републике Српске, Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Чордашић, М. (1959). *Припремање детета за полазак у школу*. Београд: Издавачко предузеће „Рад“.

Danica Mojić

HOW TO PREPARE THE SIX YEAR OLD CHILDREN FOR THE „SCHOOL OF THE FUTURE“?

Summary

The key event in the life of every child is his primary school enrollment because it changes his life from the ground up and he should be provided maximum support in order to better respond to the challenges that school sets before him. Is a six –year-old child ready for whatever awaits him in first grade? How to prepare him while still in kindergarten for "going out into the world"? Is today's school ready for a multitude of questions and fantasies of a six-year-old? The author tries to answer the above questions with reference to the physical and mental status of six-year-olds and according to the guidelines that Antropova and Koljцова gave in their book titled "Psychophysiological Maturity of Children," to show that these children are ready to leave kindergarten. One of the aims of the paper is to highlight the role of educators in kindergarten, as an important link between families, kindergartens and schools. The paper also points out the importance of parents to prepare children for school, and this is discussed in Mitrovic`s book "Mom and Dad start school." In a word, the intention of the author is to support the belief in the power of early childhood and readiness of six-year-olds to become "first graders" in school that we could proudly call "school of the future".

Keywords: six-year-olds, kindergarten, teacher, "the school of the future"